

Drahocenný relikviář je opět k vidění

Alena Scheinostová

Zevrubnou kontrolou prošel v těchto dnech Relikviář sv. Maura – jedna z nejdrahoccennějších tuzemských památek. Od 1. června je opět k vidění na západočeském hradě Bečov.

Relikviář tzv. domečkového typu s luxusním pláštěm z pozlacené mědi a drahokamů vyrobil neznámý mistr pro klášter benediktinů v severofrancouzském Rumigny na počátku 13. století. Na Bečov jej v roce 1888 přivezl tehdejší majitel Alfred de Beaufort-Spontin a roku 1985 zde památku, která Benešovými dekrety propadla státu, znovuobjevili českoslovenští policisté.

Tehdy se k péči o relikviář poprvé dostal zlatník a restaurátor Andrej Šumbera. „Relikviář jsme tenkrát museli celý rozebrat a odstojit, protože se bortilo jeho dřevěné jádro,“ ohlíží se Šumbera pro KT. Beaufort-Spontinové totiž před útěkem z Bečova roku 1945 cennost ukryli pod podlahu zámecké kaple, kde ji poničilo vlhko. Z truhličky o rozměrech 140 na 45 cm a vysoké 65 cm restaurátoři sejmuli sošky sv. Maura, Krista a dvanácti apoštolů, medailony s výjev z Starého zákona a životů svatých, filigrány, drahé kameny a další mistrovskou výzdobu. V polovině 90. let pak začalo vlastní restaurování, které bylo hotové až v roce 2001.

„Tehdy jsem trval na tom, že práce na tak výjimečné památce má probíhat raději pozvolna a pečlivě, než aby se něco uspěchalo. Argumentoval jsem, že za sto let nikoho nebude zajímat, jak rychle jsme relikviář vystavili, ale jak kvalitně byl obnoven. Díky tomu nyní vidím, že je i po dvaceti letech od do-

Relikviář benediktinského světce sv. Maura († 584) oslňuje mistrovským zpracováním i nákladnou výzdobou. Restaurátor Andrej Šumbera (vpravo) bdí nad jeho stavem už od 80. let. Snímek ČTK

končení prací v perfektní kondici,“ pochválil Andrej Šumbera. Relikviář tudíž stačilo jen přečistit a pro příští léta bude namístě jen pokračovat v obvyklých každoročních kontrolách.

Dohled nad jeho kondicí navíc usnadní nově pořízené digitální fotografie. „Dnešní fotoaparát už umějí mnohem víc než ty před dvaceti

lety, takže mohu snímky například mnohonásobně zvětšit pro detailní kontrolu povrchu relikviáře,“ vysvětlil Šumbera. „Navíc je možné v počítači vytvořit z nasnímaného materiálu 3D model, který by nám v práci dále pomohl,“ dodal restaurátor.

Relikviář s ostatky sv. Maura, Jana Křtitele a dalších je možné si na Bečově prohléd-

nout v rámci průvodcované trasy (vstupenku je lépe objednat předem online na zamek-bečov.cz). Aktuálně se připravuje nová specializovaná expozice v tzv. Pluhovských domech horního zámku, kam bude památka přemístěna letos na podzim. „Od stolu“ ji lze obdivovat a detailně prozkoumat na Šumberově webu svatymaur.cz.

K poctě sv. Jana

Cyklem devíti koncertů k poctě sv. Jana Nepomuckého z kostela tohoto zasvěcení v Praze 2 na Skalce uctí hudební uskupení Bach-Collegium s dalšími umělci letošní 300. výročí Jana blahořečení. Kromě účasti naživo podle aktuálních epidemiologických pravidel jsou všechny koncerty přenášeny a dále dostupné na Youtube kanále Bach-Collegia.

„Na programu nalezneme hodnotné skladby české i světové duchovní hudby, zvláštní akcent je věnován dílům vzniklým k poctě tohoto světce,“ zve za pořadatele Jiří Mátl. „Součástí dramaturgie jsou také skladby českých soudobých autorů. Ve světové premiéře zazní *Magnificat* k poctě sv. Jana Nepomuckého od Jana Bernátka, který skladbu zkomponoval přímo pro tento projekt,“ dodává Mátl.

Koncerty se konají od 16. května do konce kalendářního roku a vedle varhanice kostela na Skalce Lindy Sítkové a Bach-Collegia na nich vystoupí další zpěváci a instrumentalisté. Přesnější údaje jsou uvedené na webu lindasitkova.cz. Názvy jednotlivých večerů – „Prameni víry prýstíci přes staletí“, „Symbole síly mlčenlivosti“, „Hvězdo zářící českým zemím“ atd. – inspirovala píseň *Nepomuk Lied* od P. Winfrieda Pilze, faráře německy mluvící far-

Dientzenhoferův klenot zve charakteristickým schodištěm. Snímek Wikimedia

nosti při skaleckém kostele v letech 2010–2012. Kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce je dílem proslulého Kiliána Ignáce Dientzenhofera a pyšný se nástropní freskou *Apoteóza sv. Jana Nepomuckého* od barokního malíře Františka Antonína Müllera. Díky koncertům je možné tento málo známý prostor vidět a obdivovat zblízka. (sch)

Cyklus koncertů k výročí 300 let od blahořečení sv. Jana Nepomuckého, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce, Praha 2, 16. 5. – 12. 12. 2021

Do otevřených zahrad

Za procházkou, poznáním i meditací zve na 190 zahrad po celé republice. Během letošního Víkendu otevřených zahrad 12. a 13. června přijmou návštěvníky i ty, které jsou jindy nepřístupné.

Festival zahrad, inspirovaný obdobnou britskou iniciativou, má u nás už desetiletou tradici a postupně se rozrůstá. Letos se zapojili majitelé a provozovatelé zahrad zámeckých, městských, klášterních a farních, okrašlovací spolky, dětská sdružení i soukromí vlastníci z celé republiky. Podle platných epidemiologických pravidel návštěvníkům představí krásu svých zahrad, upozorní na jejich zvláštnosti – například architektonické prvky či pěstované druhy bylin – přiblíží jejich historii a leckde nabídnou i doprovodný program.

Na webu akce vikendotevrenychzahrad.cz se každá ze zapojených zahrad krátce představuje s informacemi o otevírací době či vstupném, mapou i specifiky. Zájemce si pak snáze vybere „tu svoji“ a sestaví si třeba i výletní plán. (sch)

Nabídka začíná u známých míst, jako jsou Květná či Podzámecká zahrada v Kroměříži při Arcibiskupském zámku, klášterní zahrady v Koclířově a na Velehradě či venkovní areál Sázavského kláštera. Zahrnuty jsou meditační zahrady spravované církví, jako je trio plzeňských areálů Památník obětem zla s křížovou cestou a kaplí sv. Maxmiliána Kolbeho, Zahrada ticha v Jezně či jindy nepřístupný starobylý hřbitov Všech svatých na Roudné. Do svých zahrad pustí farnosti ve Slatinicích, Nadějkově či Chyškách.

Přístupné budou i prostory, které čerpají z tradice klášterního života: od brněnské Otevřené zahrady Nadace Partnerství pod Špilberkem, spojené s tamními boromejkami, přes Bylinkovou zahradu sv. Hildegardy v Čejkovicích, Piaristickou zahradu v Příboře nebo Klášterní zahradu dominikánů v Plzni. S návštěvou hřbitova řeholnic a modlitbou u studánky s kaplí Panny Marie Lurdské pak lze spojit návštěvu zahrady a rozária někdejšího kláštera premonstrátek v Chotěšově. (sch)

Víkend otevřených zahrad, 12.–13. června 2021, více na vikendotevrenychzahrad.cz

Prožít pašije po boku Krista

KNIŽNÍ TIP
Zdeňka A. Emingera

Zatím poslední kniha spisovatele a výtvarníka Václava Vokolka *Malé pašije patří mezi ty, které čtete se zaujetím a hlubokým duchovním prožitkem.*

Drobné nakladatelství Vážka vydalo knížku ve skvělé grafické úpravě Michala Chodanice s černobílým obrazovým doprovodem Albrechta Dürera a Zdeňka Helferta. *Malé pašije*, čteme v úvodu, jsou věnovány Kvěť Vokolkové, „malé františkánce na předměstí“, kterou čtenáři KT patrně znají. A kdyby přece ne, mohou vzít do ruky knihu *Jméno Vokolek* (Torst 2012), aby se v ní dozvěděli vše podstatné.

Proč *Malé pašije*? V názvu „malé“ proto, že hloubka autorova vhledu do událostí kříže rodí pokoru, která si nepotrpí na silné názvy a tučná písmena. Pašije jako takové, ví Vokolek, patří Kristu, jehož život, utrpení, smrt a vzkříšení odedávna fascinují jak ty, které si již povolal, tak lidi hledající, kteří – otevřou-li vůbec kdy Bibli – téměř vždy instinktivně nalistují Janovo evangelium. Autor v každé sloce své výpravné básně ukazuje, jak rozumí Ježíšovým posledním okamžikům. Je si vědom, jak úzce souvisí jeho a naše utrpení, jeho a náš kříž, jeho i naše vítězství. Václav Vokolek je ve své tvorbě odpovědný své víře, svému poznání, své představitosti, tvůrčí svobodě a hlavně pravdě, za jejíž hledání ručí svým umělecky bohatým životem.

Rozhodující okamžiky Kristova vykupitelského díla nereflektuje jako exegeta nebo teolog. Dveře k pochopení mu otevírá jeho vlastní poznání a modlitba, která tu je vedle modlitby slov také modlitbou letitého putování krajinou, četby a rozsáhlého studia křes-

ťanských, židovských a mnoha ostatních náboženských dějin. *Malé pašije* nejsou sbírkou duchovní poezie, ale příběhem, který v žádné své části neztrácí energii. Prožít, promyslet, promeditovat a napsat takové dílo není věcí dobře zvládnutého řemesla či jen teologické erudice. Aby se autor mohl odvážit je napsat, musel se už kdysi dávno, na vlastní pěst a s velkou mírou pokory vydat na cestu a v krajině sebe samého i v krajině, která nás obklopuje, přistoupit tiše na práh otevřeného Ježíšova hrobu a něžně se tam dotknout poskládaných pláten Vzkříšeného.

„Mnozí bloudí krajem s cílem za zády. / Do bláta otiskl svou stopu strach. / O ty, které jsi mi dal, Otče.“ Václav Vokolek ve slovech sdílí i cosi ze svého malířského díla. Ani obraz, ani slovo nemohou vytrysknout z mělkých pramenů. Ani jedno, ani druhé nelze uchvátat.

V utrpení, čtu ve Vokolkových verších, ale člověk nesmí nalézat jediný smysl života. Po tize pátečního večera zaplne světlo sobot-

ní vigilie, v níž lidé touží po přijetí, objetí a vykoupění. *Malé pašije* nás spojují s Pánem, který se touží s námi setkávat. Trpím-li, ví to. Jsem-li na pokraji sil, je tam se mnou. Vidím-li již ve svém životě papsek světla, který mě v nejtěžších okamžicích vrací mezi živé, podpírá mě, protože sám zažil, co to je, když mu cestou na Golgotu někdo pomohl nést kříž a jiný podal roušku. „Jdu a nemohou zapomenout na Jeho tvář. / Je to jako se dívat do prázdného nebe a náhle tam rozeznat oči. / Tak lásky plné, tak.“

Václav Vokolek: *Malé pašije* (Vážka 2021)

Autor je teolog

